

Judikatūras krājums

Lieta T-419/14

The Goldman Sachs Group, Inc.
pret
Eiropas Komisiju

Konkurence – Karteļi – Eiropas spēka kabeļu tirgus – Lēmums, ar kuru konstatēts LESD 101. panta pārkāpums – Vienots un turpināts pārkāpums – Vainojamība pārkāpumā – Prezumpcija – Kļūda vērtējumā – Nevainīguma prezumpcija – Tiesiskā noteiktība – Personiskās atbildības princips – Neierobežota kompetence

Kopsavilkums – Vispārējās tiesas (astotā palāta) 2018. gada 12. jūlija spriedums

- 1. Konkurence – Savienības tiesību normas – Pārkāpumi – Atzišana par vainojamu – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi – Ekonomiska vienība – Vērtēšanas kritēriji – Prezumpcija par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi uz tam pilnībā vai gandrīz pilnībā piederošiem meitasuzņēmumiem – Mātesuzņēmums, kurš atrodas analogā situācijā – Mātesuzņēmums, kam ir iespēja izmantot visas balsstiesības, kas attiecas uz tā meitasuzņēmuma akcijām*
(LESD 101. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkts)
- 2. Konkurence – Savienības tiesību normas – Pārkāpumi – Atzišana par vainojamu – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi – Ekonomiska vienība – Vērtēšanas kritēriji – Prezumpcija par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi uz tam pilnībā vai gandrīz pilnībā piederošiem meitasuzņēmumiem – Uzņēmuma, kas vēlas atspēkot šo prezumpciju, pierādīšanas pienākums – Prezumpcijas atspēkošanai nepietiekami pierādījumi*
(LESD 101. pants)
- 3. Tiesvedība – Pieteikums par lietas ierosināšanu – Formas prasības – Kopsavilkums par izvirzītajiem pamatiem – Vispārēja atsauce uz pirmajā pamatā izklāstītajiem faktiem, lai pamatotu otro pamatu – Nepieņemamība*
(Vispārējās tiesas Reglamenta 76. panta d) punkts)
- 4. Konkurence – Savienības tiesību normas – Pārkāpumi – Atzišana par vainojamu – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi – Ekonomiska vienība – Vērtēšanas kritēriji – Izšķirošas ietekmes attiecībā uz meitasuzņēmuma rīcību īstenošana, kas var tikt izsecināta no netiešo pierādījumu kopuma par ekonomiskajām, organizatoriskajām un juridiskajām saiknēm ar tā mātesuzņēmumu – Pārbaude tiesā – Piemērošanas joma*
(LESD 101. panta 1. punkts)

5. *Konkurence – Savienības tiesību normas – Pārkāpumi – Atzīšana par vainojamu – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi – Ekonomiska vienība – Vērtēšanas kritēriji – Izšķirošas ietekmes attiecībā uz meitasuzņēmuma rīcību īstenošana, kas var tikt izsecināta no netiešo pierādījumu kopuma par ekonomiskajām, organizatoriskajām un juridiskajām saiknēm ar tā mātesuzņēmumu – Apstākļi, kas ļauj apstiprināt izšķirošas ietekmes esamību – Faktiska kontrole pār meitasuzņēmuma valdes lēmumiem – Regulāra informācijas saņemšana par meitasuzņēmuma komerciālo stratēģiju – Rūpnieciskā īpašnieka rīcība*

(LESD 101. panta 1. punkts)

6. *Konkurence – Savienības tiesību normas – Pārkāpumi – Atzīšana par vainojamu – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi – Ekonomiska vienība – Vērtēšanas kritēriji – Prezumpcija par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi uz tam pilnībā vai gandrīz pilnībā piederošiem meitasuzņēmumiem – Atspēkojams raksturs – Mātesuzņēmums, kas rīkojas kā vienkāršs finanšu investors*

(LESD 101. panta 1. punkts)

7. *Konkurence – Naudas sodi – Lēmums, ar ko uzliek naudas sodu – Pienākums norādīt pamatojumu – Piemērošanas joma – Norāde par iemesliem, kuru dēļ Komisija ir atzinusi sabiedrību par solidāri atbildīgu par tās meitasuzņēmumiem uzlikta naudas soda samaksu*

(LESD 296. pants)

8. *Konkurence – Savienības tiesību normas – Pārkāpumi – Atzīšana par vainojamu – Mātesuzņēmums un meitasuzņēmumi – Ekonomiska vienība – Vērtēšanas kritēriji – Prezumpcija par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi uz tam pilnībā vai gandrīz pilnībā piederošiem meitasuzņēmumiem – Personiskās atbildības principa pārkāpums – Neesamība – Nevainīguma prezumpcijas pārkāpums – Neesamība*

(LESD 101. pants)

9. *Konkurence – Naudas sodi – Solidāra atbildība par samaksu – Komisijas pienākums noteikt solidāro kopparādnieku daļas to iekšējās attiecībās – Neesamība*

(LESD 101. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punkts)

10. *Konkurence – Administratīvā procedūra – Tiesību uz aizstāvību ievērošana – Piekļuve lietas materiāliem – Piemērošanas joma*

(LESD 101. pants; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunkts; Padomes Regulas Nr. 1/2003 27. panta 1. punkts)

11. *Konkurence – Administratīvā procedūra – Komisijas pienākumi – Saprātīga termiņa ievērošana – Pārkāpumu konstatējošā lēmuma atcelšana procesa pārmērīgā ilguma dēļ – Nosacījums – Attiecīgo uzņēmumu tiesību uz aizstāvību aizskārums – Vērtējums, ievērojot visu procedūru kopumā – Neesamība*

(LESD 101. pants; Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. punkts; Padomes Regula Nr. 1/2003)

12. *Konkurence – Naudas sodi – Solidāra atbildība par samaksu – Piemērošanas joma – Mātesuzņēmuma atzīšana par vainojamu par tā meitasuzņēmuma pārkāpjošo rīcību – Sekas mātesuzņēmumam Komisijas lēmuma atcelšanas vai grozīšanas gadījumā*

(LESD 101. panta 1. punkts)

1. Konkrētajā gadījumā, kad mātesuzņēmumam pieder viss tā Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumu izdarījušā meitasuzņēmuma kapitāls, pirmkārt, šis mātesuzņēmums var īstenot izšķirošu ietekmi uz šī meitasuzņēmuma rīcību un, otrkārt, pastāv atspēkojama prezumpcija, ka minētais mātesuzņēmums faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār sava meitasuzņēmuma rīcību. Šādos apstākļos mātesuzņēmumu var uzskatīt par solidāri atbildīgu par tā meitasuzņēmumam uzliktā naudas soda samaksu, ja vien šis mātesuzņēmums, kuram ir jāatspēko šī prezumpcija, neiesniedz pietiekamus pierādījumus, ka tā meitasuzņēmums rīkojas tirgū autonomi.

Komisijai ir tiesības izmantot izšķirošas ietekmes faktiskas īstenošanas prezumpciju, ja mātesuzņēmums ir vienīgā īpašnieka situācijai analogā situācijā saistībā ar tā pilnvarām īstenot izšķirošu ietekmi pār sava meitasuzņēmuma rīcību. Tā tas ir gadījumā, kad mātesuzņēmumam pieder visas balsstiesības, kas attiecas uz tā meitasuzņēmuma akcijām, it īpaši kopā ar būtisku vairākuma dalību sava meitasuzņēmuma kapitālā, kā rezultātā tas var noteikt meitasuzņēmuma ekonomisko un komerciālo stratēģiju, pat ja tam nepieder viss vai gandrīz viss pēdējā minētā kapitāls.

Protams, nevar izslēgt, ka šādā gadījumā mazākuma akcionāri, kam nav balsstiesību, kas attiecas uz šāda meitasuzņēmuma akcijām, attiecībā uz šo meitasuzņēmumu var īstenot konkrētas tiesības, kas tiem attiecīgajā gadījumā ļauj arī īstenot ietekmi uz šī paša meitasuzņēmuma rīcību. Tomēr šādos apstākļos mātesuzņēmums var atspēkot izšķirošas ietekmes faktiskas īstenošanas prezumpciju, iesniedzot pierādījumus, ar kuriem var apliecināt, ka tas nenosaka attiecīgā meitasuzņēmuma komercpolitiku tirgū.

(skat. 44., 45., 49., 50., 52. punktu)

2. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 69.–75. un 77. punktu)

3. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 76. punktu)

4. Mātesuzņēmums var tikt vainots meitasuzņēmuma pārkāpjošā rīcībā it īpaši tad, ja šis meitasuzņēmums, lai arī būdams atsevišķa juridiska persona, par savu rīcību tirgū nelemj autonomi, bet gan, ievērojot it īpaši šīs abas juridiskās personas vienojošās saimnieciskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, būtībā izpilda no mātesuzņēmuma saņemtos rīkojumus. Lai noteiktu, vai meitasuzņēmums savu uzvedību tirgū nosaka autonomi, ir jāņem vērā visi atbilstošie fakti, kas attiecas uz šīm saiknēm, kuras vieno šo meitasuzņēmumu un mātesuzņēmumu, kas var atšķirties katrā atsevišķā gadījumā un kas tātād nevar tikt izsmeļoši uzskaitīti. Komisija nevar aprobežoties vien ar konstatējumu, ka mātesuzņēmums var īstenot izšķirošu ietekmi uz tā meitasuzņēmuma rīcību, bet tai ir arī jāpārbauda, vai šī ietekme patiešām ir faktiski īstenta.

Attiecībā uz tāda komisijas lēmuma pārbaudi tiesā, ar ko mātesuzņēmums tiek vainots par meitasuzņēmuma pārkāpjošu rīcību, saskaņā ar LESD 263. pantu Vispārējai tiesai ir jāaprobežojas ar apstrīdētā lēmuma tiesiskuma pārbaudi, pamatojoties uz šajā tiesību aktā ietvertajiem pamatiem.

Mātesuzņēmuma vadības pilnvaru attiecībā uz meitasuzņēmumu faktiskā īstenošana ir jāvērtē, ņemot vērā tikai tos pierādījumus, kādus Komisija ir apkopojusi lēmumā, kurā atbildība par pārkāpumu ir noteikta mātesuzņēmumam.

(skat. 81., 82., 84. un 85. punktu)

5. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 89.–119. un 125.–142. punktu)

6. Mātesuzņēmuma atzišana par atbildīgu konkurences noteikumu pārkāpumā, ko izdarījis tā meitasuzņēmums, nav piemērojama vienkāršiem finanšu ieguldītājiem, proti, gadījumā, kurā ieguldītājam ir kapitāldaļas sabiedrībā nolūkā gūt finansiālu peļņu, bet kurš atturas no jebkādas iesaistīšanās tās vadībā un kontrolē. Tomēr apstāklis, ka tas ir “vienkāršs finanšu ieguldītājs”, nav juridisks kritērijs, bet gan, gluži pretēji, piemērs gadījumam, kurā mātesuzņēmums var atspēkot izšķirošas ietekmes faktiskas īstenošanas prezumpciju.

(skat. 151. punktu)

7. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 175.–182. punktu)

8. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 187.–191. punktu)

9. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 199.–206. punktu)

10. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 212.–215. un 228.–234. punktu)

11. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 238.–253. punktu)

12. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 263.–271. punktu)